Ч. 83. (582.) Львів, неділя дня 22 цвітня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В займитих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Побіда парляментаризму

Парляментаризм побідив. Правительство Клям-Мартініца стануло на тім, що парлямент має бути небавом скликаним і то без попереднього октройованя т. зв. „передусловин" скликаня парляменту, сформулованих спілкою взаїмного обезпеченя двох пануючих австрійських народів — Німців та Поляків. Як звісно ті „передумови" були: реформа парляментарного реґуляміну, поділ на національні округи в Чехах, вилученє Галичини та заведенє німецької державної мови в Австрії. Все те мало бути переведене дорогою державного замаху, дорогою октройованя, ще перед скликанєм парляменту. Небіщик ґр. Штірк, спеціяльний „приятель" і „опікун" Українців — так нас вперто запевнюють „Information", „Буковина" і т. п. — зобовязав ся перед парляментарним німецьким національним союзом як репрезентацію німецького народу Австрії перевести те все дорогою цісарського патенту. Се ствердив по упадку ґрафа Штірка німецько-національний союз окремою ухвалою, зверненою проти д-ра Кербера, як репрезентанта парляментарної думки. Се стверджує тепер знов вся віденська преса в своїх відзивах з приводу міністеріяльної крізи в Австрійськім кабінеті. Зокрема що до вилученя Галичини стверджує се „Neue Freie Presse", виводячи жалї з приводу зголошеня димісії д-ром Бобжинським та переконуючи його, що зголошенє ним димісії полягає на ошибці. Він же і так увійшов до кабінету вже тоді, як др. Кербер в патент з 4. падолиста м. р. вставив три слівця; „в законодатній дорозї" — тому не має тепер причини димісіонувати. Справа вилученя Галичини показалась за скомплікованою, щоби можна було її на комісії розвязати, бо-ж держава не могла зрікатись з легкої руки і без відповідних ґарантій краю з такими припасами соли, пшениці і нафти. Тому ся справа і так мусїла перейти на парляментарну дорогу, як се і заповів др. Кербер. Тому — на думку польських приятелів з „Neue Freie Presse" — др. Бобжинський повинен взяти свою димісію назад.

Про те саме переконує знов „Reichspost" німецьких міністрів Бернрайтера і Урбана (се також визначний наш „приятель"). Виводи „Reichspost-у" замітні дуже

і

„Reichspost" вмиряє розюшених німецьких націоналів тим, що таке а не инше рішенє правительства подиктоване конечностию, сотвореною заграничними подіями. Не можна псувати моменту, пригожого для мира, кроками, які за границями осередних держав були би толковані як замах проти не-Славян. Добро держави і осягненє мира вимагали отже

скликаня парляменту. Хто проти такого рішеня бурить ся, сей кидає колоди під ноги верховним керманичам держави, що хочуть довести до щасливого і скорого мира. Сїй vis major треба покорити ся, хоч і як се прикро. Зрештою — думає „Reichspost" — хоч пригожий момент вже минув і на разі не можна з ним на світ виходити, але „co się odwlecze, to nie uciecze" і Німці можуть бути спокійні про се, що керманичі держави вважають їх проґраму дальше своєю. В тім напрямі — пише „Neue Freie Presse" — має появитись навіть спеціяльна енунціяція. Може наступить вона з нагоди авдиєнцій німецьких провідників у цісаря.

Що там не пишесь, як там не потїшаєсь розчарованих і рекрімінуючих, то одно є ясне: парляментаризм вертає до своїх прав а вертає завдяки позадержавним подіям а не завдяки парляментарним ґрупам.

Се стверджує „Arbeiter Zeitung" а по части і „Neue Freie Presse", котра толкує Німцям, що їм же годі бути явними противниками скликаня парляменту. Інакше кажучи: були вони його замаскованими противниками.

Не треба нашим читачам виясняти, які то позадержавні події викликали останній зворот до парляменту в Австрії!

Зі слів „Reichspost-у" про австрійських не-Славян можна се доволї легко видедукувати. Зрештою переживаємо то не вперве, що внутрішна політика нашої монархії достосовує ся до заграничних подій. Загальне виборче право прийшло у нас по вибуху першої російської революції. Брати ся ґерманізувати Австрію та віддавати Українців в руки Полякам — було би під нинїшну хвилю надто неполітичним. І тому парляментаризм виходить горою.

Зїзд демократично-парляментарної думки се загальна тепер проява в Европі, як наслїдок світової війни. Жаден нарід не виходить з неї побідником, а всї з тяжкими ранами. Се добра сторона в сїм світовім горю. Держави і правительства мусять робити народови концесії як заплату за його горе.

Се стало ся найрадикальнійше в Росії, заповіджено се в Прусії, заносить ся таке в Угорщині. Поворот до парляменту у нас належить до тої самої катеґорії проявів.

Зі скликанєм парляменту приходить до своїх прав і прилюдна та одвічальна парляментарна політика, а устає а бодай ослабляє ся розпаношенє закулїсової — sit venia verbo" — „політики неуповажнених та неодвічальних махерів і особистих клїк. Правительство і держава мусять говорити з тими, з народом; що є з тими хто заступає нарід в парляменті, а не з тими, хто милий правительству і через те нїби-то „має в горі впливи", а de facto сам сидить в жмени міністрів. Привернене парляментаризму прочистить атмосферу не лише в Австрії, але й в українськім політиці. Се лише з користю для нашої народної справи. Український нарід з Галичини має випробовану парляментарну репрезентацію, що до вибуху війни протягом семи лїт двигнула українську справу сильно вперед: видвигнула справу університетську, здобула виборчу соймову реформу, здобула вперве ключ для розділу господарських субвенцій та взагалї приневолила рішучою тактикою в парлямент і правительства оглядатись і на Українців.

Можемо надїятись, що отся парляментарна репрезентація достойно заступить нас і тепер в парляментї та приверне нам національну пошану в державі.

Метушня в польськім колї.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З секретаріяту польського кола доносять: Дня 18. с. м. відбуло ся засїданє парляментарної комісії, на котрім презес Білїнський здав подрібно справу з конференції, яку супроти цїлковитої зміни політичної ситуації відбув з президентом міністрів ґр. Клям Мартініцом.

На засіданю комісії д. 20. с. м. в продовженю дискусії обговорювано подрібно політичні випадки останніх днів, притім висказано одноголосно погляд, що польське коло стоїть в передодни дуже важних рішень. Подане до димісії „міністра для Галичини" признано вповні відповідаючим політичній ситуації. Міністер Бобжинський не брав участи в нарадах конференції.

Слїдуюче засїдане парляментарної комісії відбудеть ся в днях 20, 21 і 23 с. м. вечером. Доси не запали ніякі ухвали. Засїданє польського кола, як відомо, скликано на день 24. с. м.

ВІДЕНЬ. Ost. Morgenztg. доносить: Кабінетне пересиленє є предметом оживлених дискусій в польськім колї. Панує переконанє, що тільки з трудом вдасть ся кабінетови Клям-Мартініца найти дорогу до урухомленя парляменту.

Представителї польської демократії і соціялїстів дали в острій формі вислів невдоволеню з причини усуненя проєкту відокремленя Галичини. Др Лео прибув до Відня. Обі фракції консерватистів підіймуть завтра ухвалу що до свого становища.

ВІДЕНЬ. Як кажуть в поінформованих кругах, оба німецькі міністри останугь дальше в урядї.

Здаєть ся появить ся відручне цісарське письмо про неприняте димісії, а кромі того цїсар прийме їх на авдієнції. Зате уважають за річ певну, що др Бобжинський уступить, а його місце займе инший польський політик.

До українського Громадянства!

З рамени комітету, вибраного для привитаня митр. Андрея Шептицького основано окрему секцію „Живого памятника", що має на цїли, збирати жертви на фонд для українських сиріт імени нашого Князя Церкви.

Нема сумніву, що велична ціль, яку Комітет визначив секції, найде широкий відгомін серед нашої суспільности та що жертви поплинуть обильно і що не буде ні одної одиниці серед Українців, яка не доложила би своєї лепти. Щоби однак уможливити плянове переведенє збірки в краю, підписані відкликують ся до українського Громадянства з просьбою, щоби по всїх містах і місточках завязано секції „Живого памятника" яких цїлю буде подбати всякими, можливими способами, щоби збірка випала як найкрасше, та була достойною імени нашого Митрополита.

Рівнож відкликують ся підписані до українських фінансових інституцій в краю з просьбою о моральну і матеріяльну поміч.

Щоби й по селах можливим було перевести плянову збірку, просять підписані українське патріотичне духовенство й учительство, щоби зі своєї сторони завязало всюди, де воно тільки можливе і вказане, секції „Живого памятника" та подбало о складки не тільки від старших селян і селянок, але й від дітий, як дар любов для українських сиріт.

Секція „Живого памятника" виготовить небавом бльочки на 10 сот. і на одну корону, які на бажанє перешле поодиноким провінціональним орґанізаціям. Про пушки на грошеві збірки зволять подбати комітети самі.

Підписані відкликують ся до всего громадянства, щоби щедрими датками і моральною підмогою довело до здійсненя великої цїли.

Нехай не марнують ся і не пропадають українські сироти нам на сором і шкоду.

Всякі жертви треба відсилати на вкладкову книжочку „Дністра" ч. 10.300, а письма до

секції „Живого памятника“ у Львові на руки о. В. Лициняка, ул. Домінїканська ч. 11. І. пов.

За Комітет:
Др. Стефан Федак
голова.

За секцію „Живого памятника“:
Др. К. Студинський, голова, о. Вас. Лициняк, заст. голови; Ант. Іванович, секретар; др. Вол. Бачинський, Евг. Вергановська, др. Евг. Гвоздецький, Ольга Корінцева, Зенон Лукавецький, о. Іларий Паньківський, Иосафат Пиндюк, Ем. Стернюкова. Мих. Стефанівський, члени.

Війна.

Керенський проти Мілюкова

Російські дневники з 7 цвітня приносять урядову нотатку, що заяви Мілюкова про завданя заграничної політики в Росії в сїй війнї містять тільки його особисті погляди, а не віддають поглядів провізоричного правительства. Становище Керенського до сих питань виводить ся із становища тих кругів, до котрих належить від богатьох років. Основуєть ся воно на потребі, оборонити край від ворожих заборів і наїздів, зате рішучо відкидає всякий забір областий чужих народів і затії на незалежність народів осередних держав.

„День“ з 8. с. м. дуже остро полемізує з заграничною програмою Мілюкова, котрої за той час вже виперло ся тимчасове правительство. Сказано там: Царгород і проливи належать ся турецькому народови. Чому російські жовніри мають проливати кров за те, що Мілюков із своїми особистими поглядами хоче мати Царгород.

Французькі і анґлїйські соціялісти в Петроградї.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Аґ.) Князь Львов і инші члени правительства приняли д. 18. с. м. представників соціялістичних партій Франції і Анґлії. Представник анґлїйських робітників Сандерс повитав тимчасове правительство іменем анґлїйських робітників і цілого демократичного населеня Анґлїї, яка почуває себе щасливою, що може получити ся з російською демократією. Побіда демократії і републики в Росії усуне в будучині всяку можливість війни. Анґлїйські робітники не працюють для добичий чи анексій, але для ідеалів свободи і демократії. Почуваємо себе щасливими, що в тій боротьбі анґлїйська демократія іде рука в руку з демократією французькою і російською. Представник французьких соціялістів сказав, що французькі демократи знають, що французько-російський союз був конечний для рівноваги в Европі, але союз сей міг бути тільки з трудом сердечний, як довго Росія стогнала під деспотизмом. Вже тоді одначе шукали ми близшого пожитя з російським народом поневоленим царатом, який тепер повалено. В тій світовій війнї не досить самого ентузіязму, треба його представити моральною солїдарністю і єдністю цілий. Сильна демократія Франції получена з вільною демократією Росії буде енерґічно бороти ся аж до успіху, до побіди над мілїтаризмом, за свободу всіх народів, за те, щоб зробити всяку війну на землї неможливою. У імени тимчасового правительства повитав французьких і анґлїйських гостий міністер заграничних справ Мілюков і сказав: Немного часу минуло від наших відвідин в Анґлії і Франції, де говорили ми з вами про війну. Тоді чули ми, що ви вірите нам, бо знаєте нас особисто. Мимо того відчували ми, що ваше довіре є заворушене недовірєм до темних сил царату. Тепер усе змінилось. Всі наші бажаня здійснили ся. До зединеної европейської демократії приступає нова сила: свобідна Росія. Розуміємо, що в хвили вибуху революції і упадку попередного правительства в Росії мусїли повстати у вас побоюваня, що наші союзники стратять силу опору. Тому почуваю супроти вас особливо вдячність, що ви сюди прибули і заявили, що період заворушень, які перейшла Росія, не викликує у вас побоювань. По поворотї до вашого краю подайте до прилюдної відомости, що свобідна Росія завдяки здемократизованю всїх уряджень стала два рази сильнійша і ставить чоло всїм змінам судьби, які веде з собою війна, і що мимо революції стремимо до тої самої головної цїли, яку визначила війна. Тимчасове правительство буде з напруженем сил стреміти до знищеня нїмецького мілїтаризму, бо нашим ідеалом є, щоби в будуччині була усунена всяка можливість війни.

Питане, яке тепер маємо розвязати, полягає на зорґанізованю оборонних сил краю потрясеного революцією. Виступаємо з подвійною силою супроти ворога в переконаню, що небаком побідимо.

Промову Мілюкова приняли члени депутації з ентузіязмом.

Відтак промовляв міністер справедливости Керенський, який сказав: Витаю вас іменем демократів і соціялістів Росії, Я є сам один в кабінеті. Не все мої переконаня є в згоді з переконанями більшости. Доси промовляли в імени російського народу представники кермуючих кляс. Не було нас серед тих, що відвідали Анґлїю і Францію, які промовляли до нас іменем російського народа. Тоді російська демократія мусїла мовчати, але в краю ми працювали і жадали безпроволочного поваленя царату. Знайте, що тепер російська демократія є панею російської землї. Ми рішили раз на все покласти в нашім краю конець всяким забаганкам імперіялїзму і узурпації, бо не хочемо нїякого ярма і служимо ідеї свободи, рівноправности і братерства всіх народів. Ентузіязм, який захоплює російську демократію, походить із свідомости, що мрії про збратанє народів цілого світа є близькі здійсненя. Російські демократи будуть до кінця тривати на становищу, висказанім в заяві провізоричного правительства і ради делеґатів робітників і жовнірів. Не допустимо до повороту давної узурпаційної цїли війни. Просимо, щоби ви представили своїй вітчинї правдиві почуваня російського народу, який надїєть ся, що ви виявите на ваших клясах у вашім краю той самий рішаючий вплив, яким ми повалили наші буржуазійні кляси, які тепер зрекли ся своїх імперіялїстичних змагань. Витаю вас горячими руками і зазначую, що ми навчили ся революційного запалу від вас, Французи, а сили в обороні свого становища від вас, Анґлїйцї.

Росія а окремий мир.

ПЕТРОГРАД. (Пет. аґ.) „Біржевия Ведомості“ посвячують довшу статю неприятельським публікаціям в справі можливости заключеня мира. Дневник бачить причину сих публікацій у внутрішних трудностях, в крізі з поживою і стрейках. Німеччина і Австро Угорщина є досить наївні і засліплені і вірять в те, що щойно визволена Росія пічне від зради своїх союзників. Тих, що плянували окремий мир, відсунено і увязнено. Російський нарід буде вести війну доти, аж права всїх народів будуть забезпечені проти всїх мілїтаристичних замахів. Союзники Росії можуть бути спокійні, нема вже в Росії Протопопова і Штірмера. Нам лишаєть ся тільки в солїдарносли з союзниками вести далї аж до успіху війну проти нїмецького мілїтаризму. Після успіхів Французів і Анґлїйців не можуть вже бути сумніви що до висліду сеї боротьби.

За і проти війни.

ЛЮҐАНО (Ткб.) До „Corriere della Sera“ доносять з Петрограду, що з кождим днем мішають ся там що раз більше стремліня за війною і проти війни, за тимчасовим правительством і проти нього. Проти Плеханова, який аґітує в дусї Італії, Франції і Анґлії, виступає з успіхом Ленін. Правительство є неспокійне тим, що 40.000 карабінів і 40.000 револьверів, забраних з арсеналів в хвили вибуху революції в Петроградї, є переважно в руках сеї ґрупи соціялістів, яка йде за Ленїном.

Великі втрати Французів.

БЕРЛІН. Ґенерал Нівель показуєть ся ще більше безоглядним в шафованю жертвами людського житя без всякого їх ощаджуваня, чим Жофр. Втрати Французів в деяких місцях великої битви перевисшають всьо, що було до сього часу. Передовсїм великі є втрати Росіян. Вислїд вчерашного дня остає в різкій суперечности з пересеними жертвами. Недописане французьких операцій, зачеркнених на широку скалю над Ен і в Шампанії, намагаєть ся французький комунїкат замаскувати тим, що многими словами стараєть ся побільшити значінє осягнених відокремлених успіхів. З жадного місця не може однак донести про значнійший поступ. Треба сумнїватв ся в правдивість чисел полонених, поданих Французами.

Знесене всяких національних обмежень в Росії.

КОПЕНГАҐА (Ткб.). На засїданю російської ради міністрів принято предложений Керенським проект закона в справі знесеня всяких обмежень проти жидів і народностий.

Німецькі літаки над Швайцарією.

БЕРНО (Ткб.). Швайцарська аґенція доносить, що ві второк рано появило ся над Базилеєю пять літаків. Швайцарські сторожі стріляли до них. Се були літаки німецькі. Відтак бачено над иньшими місцевостями один літак. Коло Deminven осів один німецький літак. Літака і його залогу інтерновано.

Коаліція проти Греції.

БЕРНО (Ткб.). „Berner Tagblatt“ доносить: Ґрупа грецьких патріотів видала відозву до невтральних народів, в якій представляє пресії і несильства, на котрі була виставлена Греція і звертаєть ся до культурного світа з просьбою о поміч для гнетеного грецького народа.

Сербія шукає зближеня до Австрії?

ЦІРІХ (Ткб.) До „Neue Zürcher Ztg.“ доносять з Женеви, що прибув сюди бувший сербський міністер. В сербських кругах в Женеві думають, що він хоче робити кроки в справі зближеня Сербії до Австрії на випадок обороту справи в Росії.

Успіхи підводних лодок.

АМСТЕРДАМ (Ткб.). Тутешня аґенція асекурації кораблїв в останнім звідомленю про корабельні втрати від 16. марта до 16. цвітня подає такі числа: Затоплено кораблїв анґлїйських 117, французьких 44, італїйських 16, бельґійських 5, російських 3, канадійських 1, американських 9, бразилїйських 1, портуґальських 2, норвежських 67, данських 14, шведських 4, голяндських 7, еспанських 3, грецьких 5.

Жертви на фонд інвалідів УСС.

належить слати де Зем. Банку Гіпот. у Львові Підвалє 7. на щадничу книжочку ч. 3066.

ДР К. СТУДИНСЬКИЙ.

З житя холмських еміґрантів.

(Далї).

Не завсїгди спасає чоловіка в нещастю один і той самий спосіб оборони. Коли товпа почала вломлювати ся до дому і шуміла на подвірю, я відчинив одні двері і сказав її з порога, що я віїду з села, коли воно не хоче мене мати священиком, а нема потреби, щоби громадяни допускали ся насильства, за що опісля можуть потерпіти тяжку кару. Селяни згодили ся зараз, під умовою, щоби я безпроволочно відїхав. Я велїв, щоби мій віз заїхав перед хату. Насильство застановлено, а люди помогли ще мому візникови запрячи коні. Небавом відїхали ми обоє з Камілею до Вишниць. Кромі нас було ще двох священиків, прогнаних їх парохіянами, а саме о. Урбан і о. Йосиф

Жертви на оселі для інвалідів У.С.В.

належить слати до Товариства „МАКІВКА“ в Новім Санчи.

Блюс, брат мого затя, які найшли захист у мене дома, а чим мої парохіяни найбільше огірчили ся против мене. Вони говорили: „Не досить, що ми вам не заподіяли ніякого лиха, а ви приняли у свій дім ще других, і нині громади гнівають ся на нас“.

Та я не міг прогнати своїх сусідів в нещастю зі свого дому і красше було мені терпіти з ними, чим обійти ся з ними соромно.

В місточку Вишницях годі було без небезпеки примістити ся в заїзднім домі, бо жителі цілої околиці були зворохоблені. Тому я з дочкою і обое Блюси переночували у старшого земського стражника, жонатого чоловіка, де нас принято дуже гостинно.

Коли я дізнав ся, що начальник повіта з Влодави находить ся в Вишницях, я зайшов до него у дім уніятського священика, у якого він задержав ся. Моя стріча у начальника була подібна до печальної сцени Спасителя, коли він стояв в сіни преторіюм, щоби давати Пилатови поясненя, а жовніри глузували над ним. Так глузував собі начальник Тур з нас і нашого критичного положеня враз з уніятським священиком, разом з Росії і його господинею Полькою, що приїхала до него з варшавського дому розпусти. Гірко було переносити таке соромне поведене з нами, найвірнійшими патріотами Росії. Мимоволі тиснули ся до голови ріжні гадки.

„Боже! — думав я. Кілько то правдивих приятелів Росії невинно терпить єдино тому, що її щиро люблять і свої обовязки точно сповняють. А тимчасом обманці в сповнюваню обовязків, підлесники, злодії, пяниці і розпустники, які в кождім часі готові продати Росію, щоби догодити своїм матеріяльним клопотам, живуть собі розкішно, користують ся гарною опінією у своїх властий, величають ся перед другими, що дістають нагороди і насьміваають ся з чесних слуг Росії!“

Такі і тим подібні думки приходили мені на ум, але ми, вигнанці судьби і скиталці не були в силі що небудь против сего вдіяти. Ми зітхнули глубоко та сказали кілька слів, що кождий, останний підданий Росії має право на оборону його особи і майна та що иньші держави боронять своїх місіонерів навіть в Японії і Китаю, почім замовкли та поручили себе, як фаталісти-музулмани, або Індийці своїй, для нас незвісній і від міліонів літ призначеній судьбі.

Але як Спасителя не держано довго в сінях преторіюм між жовнірами, що насміваали ся з него, а почато слідство про його вину, так зробив також начальник влодавського уїзда, покійний Тур. Він запитав парохіян, прикликаних в сій цїли у місточку Вишниці, щоби підняли обжалованя против нас. Признаю, що вони поступили сим разом чесно, не обвинювали мене в нічім, а тільки жалували ся на очищуване обряду з давних латинських додатків. Що більше, вони навіть хвалили мене, що я з ними, як з людьми обходжу ся, що вони доперва тепер почувають себе людьми, що знають яка ріжниця між давнійшим іґнорантом і матеріялістом священиком і його пяницею жінкою, яка вмішувала ся в їх родинні справи, приневолювала гарних паробків женити ся з її служницями-каліками, не платила за роботу грішми, тільки горівкою і зробила парохіян пяницями!

Коли се начальник уїзда вислухав, сказав їм: Любі люди! відправляти богослужене, згідно з обрядом, поручала духовна власть, а коли священик добрий, то раджу вам попросити його, щоби до вас вернув ся, бо инакше будете сего жалувати“.

Мої селяни подумали кілька мінут а вкінци сказали: „Га! коли хочете, то приїздіть, але ми не будемо посилати по вас і не хочемо православного богослуженя, а навіть до церкви не прийдемо“.

Запрошене не було приемне, але й не було куди дівати ся нам, тому поневолї довело ся нам вертати в Мугвицю, до парохіяльного дому. Але уявіть собі наше прикре положене після повороту. Ми були подібні на Ізмаїла, про якого говорить св. письмо: „Всѣхъ руки были противо него, а онъ противъ всѣхъ“.

Всі нас ненавиділи, коли ми вийшли з хати, люди наносили нам ріжні обиди. Ніхто не заходив до церкви, самі крестили дітий, самі хоронили мерців і ніхто не хотів вінчати ся. Розуміє ся, що не було ніяких доходів з церкви, а видатки більші, чим давнійше, бо з причини заворушень настав у неоднім напрямі хаос, який треба було приводити до ладу при помочи ріжних грошевих оплат. Небавом приїхали також на ферії сини і я мав не легку задачу, щоби нас всїх прокормити, особливо тому, що жиди почали нам відмовляти кредиту. Дійшло до того, що коли я завважав апетит у дітий а на тарелях не богато їдла, притворював ся, що не маю охоти їсти і мою страву лишав дітям. Бувало й таке, що я був в положеню Мойсея, на якого нарікали жиди за те, що він вивів їх з Египту від котлів мяса, а вони тепер терплять голод в пустині.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

— **Ще в справі воскресного Евангелия.** П. Т. святочний справоздавець подав в 80 ч. „Укр. Сл.“ деякі дані дотично святочної відправи в церкві Преображ., котрі обиджують безневинно священика, що брав участь у богослуженю. Іменно помавляє пр. о. Яремака, мов би то він читав Евангелие в укр. мові нарочно дуже тихо (під носом), щоби тим неначе проти рідної мови задемонструвати. По чім ектенію мав співати вже сильним голосом.

Передовсім зазначую, що Служба була з діяконами так, що о. Яримак не мав нагоди жадної ектенії співати. Дальше маю честь в імени правди заявити, що о. Яр. читав сказане евангелие з амвони таким голосом, якого звичайно уживає, що як щирий Українець відчував певно вдоволене, що може голосити св. Ев. в рідній мові і що сей отець надто високо цінить гідність священичу, щоби мав амвона уживати до якої там демонстрації.

Можливо, що П. Т. справоздавець, зробив свої уваги в добрій вірі, бо амвон в церкві Преображ. уставлений під копулою так нефортунно, що голос утїкає в копулу і дуже невиразно доходить до презвитерії і до сталь перед Іконостасом. На тій самій підставі мож би помавляти о демонстрацію священиків, котрі читали Евангелие в язиках латинськім і хорвацькім перед бічними престолами, котрих стоячі поблизько іконостаса може слабо могли чути. На кождий случай належало би мати більше вирозумілости і розваги, заки кине ся на кого каменем.

о. І. Олесницький,
Завід. церкви Преображенської.

Від Редакції:

Радо приймаємо се вияснене Впр. о. Декана, тим більше, що знаємо Вп. о. Яремака як щирого Українця.

Попередна новинка зайшла, видно, з непорозуміня і надмірної патріотичної ревности нашого дописувателя, отже перепрашаємо Вп. о. Яремака за мимовільно заподіяну кривду.

— **Заходом кружка У. П. Т.** в Яворові розпічнеть дня 1. мая с. р. дво- зглядно тримісячний пригототовляючий курс до вступного іспиту до I кл. ґімназії. Зголошуватись в дирекції української ґімназії. Числить ся, що Вп. патріоти приєднають більшу скількість молодежі на сей курс.

— **З італійського полону.** Юліян Галька, ор: ох. десятник пише з табору в Падулї (Салерю) до пос. дра В. Бачинського: Українці в тут. таборі згуртували ся в кружок. Відчуваємо незвичайний брак книжок. Я як голова того кружка, котрий має на цїли взаїмне освідомлюване ся, прошу вас, щобисьте були так добрі і прислали менї троха книжок. Між иньшими просивбим о „Кобзаря“ і наші пісні, о скілько можливе з нотами. Дальше прошу о якісь драматичні твори (головно комедийки), бо думаємо давати також представленя.

— **Вістка від У. С. С. з полону.** Ми одержали слідуюче письмо: Низше підписаний У. С. С. просить ласкаво заслати сердечне поздоровлене для товаришів полку „Українських Січових Стрільців“ заразом і адресу мою та прочих товаришів а то: тов. Гречаника, П. Михайловича, Д. Григоришина, Срібняка.

Дуже прошу не відкажіть мойому проханю.

У. С. С. Арсенич В. Березовський, воєнво-плінний ч. 18.319, Уніонний завод в Макіевці Донская область — Россія.

— **Смерть чільного німецького летуна.** Берлїнські часописи доносять: Дня 8. цвітня згинув знаменитий німецький летун підпоручник Вільгельм Франкль, поцілений в воздушній борбі ворожою кулею. Він зістрілив взагалі 17 ворожих летничих апаратів. В вересни 1916 р. за участь в борбі над Сомою дістав ордер Пур ле Меріт.

— **Вислід шестої німецької воєнної позички.** Вислід шестої воєнної позички виносить на основі дотеперішних донесень — без давнійших воєнних позичок, зголошених до виміни — 12 міліярдів 770 міліонів марок. Про малі зголошеня нема ще відомостий. Так само зголошеня військ з поля, для котрих реченець до підписки минає аж в маю, тільки по части обняті згаданою сумою.

— **Мясо зі слона.** В міській різници в Дрезні убили в сих днях слона. Се звіря належало до директора цирку і було таке люте, що треба було вбити його. Слон важив 55 сотнарів. Скіру, що важила 6 сотнарів, взяли до скіряних виробів і заплатили за неї 1.000 м. Мозок важив 9 фунтів. Мясо пригадує в смаку мясо бугая й його закупив оден ресгавратор за 9.000 марок.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, дня 22. цвітня 1917.

Нині: 22. цвітня гр.-кат. Евс., римо-кат. Сотера і Кая.

Завтра: 23. цвітня гр.-кат. Терентія, римо-кат. Войтіха.

○ **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю д. 22. с. м. відбуде ся в малій салі Музичного Інституту ім. М. Лисенка при ул. Шашкевича виклад п. проф. Д-ра Кирила Студинського на тему: „Літературний диктатор“. Початок точно о год. 4. після полудня.

○ **Пригадує ся членам „Союза Українок“,** що засідане секцій відбудуть ся:

В понеділок 23. с. м. III. секції робітничо-промислової.

Ві второк 24. с. м. I. секції релїґійно гуманітарної.

В середу 25. с. м. II. секції просвітно-шкільної.

В четвер 26. с. м. IV. секції господарсько-торговельної в салї „Бесіди“ о год. 5 по пол.

Просимо о численну участь. — Виділ.

○ **Для відбудови краю.** При краєвім Товаристві господарськім „Сільський Господар“ у Львові, ул. Зіморовича ч. 20. I. пов., урядує постійно українське „Технічне Товариство“ як технічна Комісія для справ відбудови краю.

Задачею Технічної Комісії є: уділювати всяких технічних порад і пояснень в справах відбудови краю, виготовляти всякі пляни, кошториси і оцінки шкід воєнних, удержувати тісний контакт з Централею відбудови в Кракові, з Експозитурами, товариствами, ремісничими, підприємцями і продуцентами.

5—?

○ **Оселі для інвалідів У. С. С.** орґанізує Товариство „**Макївка**“ в Новім Санчи. Удїл 10 корон, вписове 1 корона. Посередничить в вишукуваню посад для інвалідів У. С. С. і приймає добровільні жертви на закупно осель.

○ **Просвітна секція** тов. Союз Українок просить всї Вп. Пані учительки-Українки о подане своєї адреси в цілях статистичних. Союз Українок, Львів, Костюшка 1 А. 3—3

○ **Загальні Збори** українського „**Технічного Товариства**“ відбудуть ся в неділю дня 29. цвітня 1917, о годині 9 рано в кімнатах „Сільського Господаря“ у Львові вул. Зіморовича ч. 20. I. пов. з порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послідних Заг. Зборів.
2. Справоздане Виділу.
3. Вибір нового Виділу.
4. Внески.

Окремих повідомлень не розсилає ся задля браку точних адресів всїх членів.

Заразом повідомляємо, що засідане Техні-

чної Комісії відбудови краю відбуде ся в тім самім дни о годині 11 перед полуднем.

А. Корнеля
за голову Тех. Тов.
В. Нагірний голова Тех. Ком.
М. Федецький секретар. 3—4

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири.

8 дня 21. цвітня.

Східний і південно-східний фронт:

Не приключило ся нічо важного.

На Італійськім фронті:

Боєва діяльність також і вчера не переходила звичайної міри — однакож неприятель уоружив ся на фронті в Побережу у великі воздушні сили в цїли вивіданя наших становищ і теренів за ними положених. Неприятельські летуни кинули бомби на кілька місцевостий за нашим фронтом.

Біля Ладжі (на північний захід від Арсієро) по короткім арматнім приготованю віддїли 14. п. п. вдерли ся до неприятельських становищ і привели відти 1 офіцира і 30 жовнярів як бранців.

Заступник шефа Ґенерального штабу фільдмаршалок-поручник Ф. Гефер

З головної німецької кватири.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Наступи звідунів в луку Іпери дали нам певну скількість бранців і добичу забрану з ровів. Постепенне кріпшанє огневої діяльности між Льос а зелїзницею Арра-Камброа триває далї.

Фронт пруського наслідника престола:

Німецькі війська щоденно і що години борють ся правдиво по геройськи — майже груд об груд — в вірній аж до смерти витривалости і в найгящім огни — на величезнім поли борби над Ен і в Шампанії.

Військове справозданє не може сего подрібно вичисляти. Вчера перед полуднем підїздовий віддїл прогнав неприятеля в давнїйшої цукроварнї на полудне від Керн. Дальше на схід від фільварку Гуртебіс, війська наші відперли частинні наступи Французів, коло Брімон відперто російські і французькі війська, що йшли до приступу. Потерпіли вони значні втрати.

В пополудневих годинах на цїлім фронтї над Ен і в Шампанії знова віджила сильна арматна борба. Нагальні наступи вивязали ся коло Брай, на плоскоузгірю Поас аж до заглубини на схід від Краон, як також між Проснє а низиною Сіпе. На Шемен де Дам неприятельский приступ зломано огнем, а в деяких місцях в рукопашній борбі. В Шампанії зломано наступи перед нашими становищами. На північ від Раймс і в Арґонах наші підїзди вдерли ся до неприятельських ровів і вернули з бранцями.

Фронт князя Альбрехта віртемберського:

На схід від Ст. Міель випрана повела ся. Там полонено кількох Французів.

Непогода останніх днів обмежила летничу діяльність. Від 17. с. м. стручено в воздушних борбах 7 неприятельських самолетів, а обороними арматами три.

На східнім і македонськім фронті:

При малій майже боєвій діяльности положене незмінене.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф

Видає і відвічає за ред. [illegible] Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 13.